

ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการลงโทษทางวินัยพนักงานส่วนท้องถิ่น :
กรณีคณะกรรมการป.ป.ช.ชี้มูลความผิดพนักงานส่วนท้องถิ่น
ซึ่งออกจากราชการไปแล้ว¹

ธนพร ห้างวงศ์²

จากการศึกษาปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการลงโทษทางวินัยพนักงานส่วนท้องถิ่นกรณีคณะกรรมการป.ป.ช.ชี้มูลความผิดพนักงานส่วนท้องถิ่นซึ่งออกจากราชการไปแล้ว มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความหมาย ประวัติ แนวคิด ทฤษฎี และหลักการเกี่ยวกับการลงโทษทางวินัยพนักงานส่วนท้องถิ่น กรณีคณะกรรมการป.ป.ช. มีมติชี้มูลความผิด พนักงานส่วนท้องถิ่น ซึ่งออกจากราชการไปแล้ว ศึกษากฎหมายเกี่ยวกับการลงโทษทางวินัยพนักงานส่วนท้องถิ่น กรณีคณะกรรมการป.ป.ช. มีมติชี้มูลความผิด พนักงานส่วนท้องถิ่น ซึ่งออกจากราชการไปแล้วตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต รวมทั้งศึกษาปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการลงโทษทางวินัย พนักงานส่วนท้องถิ่น กรณีคณะกรรมการป.ป.ช. มีมติชี้มูลความผิด พนักงานส่วนท้องถิ่น ซึ่งออกจากราชการไปแล้ว ทั้งนี้เพื่อนำมาวิเคราะห์กฎหมายการลงโทษทางวินัยพนักงานส่วนท้องถิ่น กรณีคณะกรรมการป.ป.ช. ชี้มูลความผิดพนักงานส่วนท้องถิ่น ซึ่งออกจากราชการไปแล้ว

จากการศึกษาทำให้ทราบว่าปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการลงโทษทางวินัยพนักงานส่วนท้องถิ่น กรณีที่คณะกรรมการป.ป.ช.ชี้มูลความผิดพนักงานส่วนท้องถิ่น ซึ่งออกจากราชการไปแล้ว นั้นยังมีปัญหาอันเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องอยู่หลายประการด้วยกันดังต่อไปนี้

ประเด็นปัญหาแรก คือปัญหาเกี่ยวกับการลงโทษทางวินัย พนักงานส่วนท้องถิ่น ที่ออกจากราชการไปแล้ว เป็นกรณีที่กฎหมายป้องกันและปราบปรามการทุจริตอันเป็นกฎหมายเฉพาะในการกำหนดให้มีมาตรการการลงโทษทางวินัยเกี่ยวกับผู้กระทำการทุจริตต่อหน้าที่ราชการนั้น เกิดประเด็นปัญหาอันเกี่ยวกับความชัดเจนในการดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรการ หรือวัตถุประสงค์ที่กฎหมายกำหนดไว้ได้อย่างชัดเจน เนื่องจากกฎหมายบทบัญญัติของกฎหมายป้องกันและปราบปรามการทุจริตนั้น มิได้บัญญัติว่ากรณีคณะกรรมการป.ป.ช.ได้มีมติชี้มูลความผิดเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งออกจากราชการไปแล้วว่าจำเป็นต้องดำเนินการอย่างไร จึงทำให้เกิดปัญหาในการที่จะดำเนินการลงโทษทางวินัยเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งออกจากราชการไปแล้ว อันหมายความว่ารวมถึง กรณีพนักงานส่วนท้องถิ่น ที่ออกจากราชการไปแล้วด้วย จึงทำให้มาตรการและ

¹ บทความนี้เรียบเรียงจากการศึกษาอิสระ เรื่อง ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการลงโทษทางวินัยพนักงานส่วนท้องถิ่น : กรณีคณะกรรมการป.ป.ช.ชี้มูลความผิดพนักงานส่วนท้องถิ่น ซึ่งออกจากราชการไปแล้ว โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษา คือ รองศาสตราจารย์สุเมธ จานประดับ และคณะกรรมการสอบ คือ รองศาสตราจารย์จุฑามาศ นิสารัตน์ และ รองศาสตราจารย์ ดร.ปภาศรี บัวสวรรค์

² นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต (ส่วนภูมิภาค) คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

วัตถุประสงค์ในการดำเนินการบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการทุจริตนั้นยังเกิดความไม่ชัดเจนในการปฏิบัติให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกฎหมายป้องกันและปราบปรามการทุจริตได้ ดังนั้นในปัจจุบันจึงทำให้การลงโทษทางวินัยตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ซึ่งเป็นมาตรการกลไกในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ที่กำหนดมาตรการให้มีการลงโทษทางวินัยแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐที่กระทำการทุจริตไว้ ยังไม่พบบัญญัติเป็นการเฉพาะในการบังคับใช้กับกรณีดังกล่าว

ประเด็นปัญหาที่สองปัญหาเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการออกคำสั่งลงโทษทางวินัยพนักงานส่วนท้องถิ่นที่ออกจากราชการไปแล้ว กรณีที่คณะกรรมการป.ป.ช.มีมติชี้มูลความผิด การที่กฎหมายท้องถิ่นได้ออกหลักเกณฑ์ในการดำเนินการกรณีที่คณะกรรมการป.ป.ช.หรือคณะกรรมการป.ป.ท. มีมติชี้มูลความผิดพนักงานส่วนท้องถิ่นผู้ใด ซึ่งออกจากราชการแล้ว การดำเนินการทางวินัยและสั่งลงโทษแก่พนักงานส่วนท้องถิ่นผู้นั้นให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ในขณะที่กฎหมายป้องกันและปราบปรามการทุจริตยังไม่มีบทบัญญัติในกรณีดังกล่าว จึงทำให้การแก้ไขเพิ่มเติม ข้อ 28/1 ตามประกาศคณะกรรมการกลางข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัด ,คณะกรรมการกลางพนักงานเทศบาล และคณะกรรมการกลางพนักงานส่วนตำบล เรื่องมาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัย และการดำเนินการทางวินัย (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2562 เกิดปัญหาการบังคับใช้ เพราะพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.2561 มิได้มีการบัญญัติเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการดำเนินการทางวินัยและการสั่งลงโทษทางวินัย กรณีคณะกรรมการป.ป.ช.ชี้มูลความผิดข้าราชการ ซึ่งออกจากราชการแล้วไว้เป็นการเฉพาะ และยังคงกำหนดให้การดำเนินการทางวินัยและการสั่งลงโทษเป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของข้าราชการนั้น ทำให้ไม่สอดคล้องกับการแก้ไขเพิ่มเติมประกาศ คณะกรรมการกลางข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัด ,คณะกรรมการกลางพนักงานเทศบาล และคณะกรรมการกลางพนักงานส่วนตำบล เรื่องมาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัย และการดำเนินการทางวินัย (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2562 ข้อ 28/1 และทำให้การแก้ไขหลักเกณฑ์ดังกล่าวตามกฎหมายท้องถิ่นนั้นไม่สามารถบังคับใช้ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่มีการแก้ไขได้

ประเด็นปัญหาที่สามปัญหาเกี่ยวกับระยะเวลาในการออกคำสั่งลงโทษทางวินัย กรณีที่คณะกรรมการป.ป.ช. มีมติชี้มูลความผิด พนักงานส่วนท้องถิ่นที่ออกจากราชการไปแล้ว กรณีนำระยะเวลาในการลงโทษทางวินัย มาใช้กับกรณีที่คณะกรรมการป.ป.ช.ชี้มูลความผิดพนักงานส่วนท้องถิ่นซึ่งออกจากราชการไปแล้วนั้น จึงอาจทำให้ผู้กระทำความผิดอาศัยช่องว่างของกฎหมายในการที่จะลาออกจากราชการเพื่อให้นิต้องรับโทษทางวินัยจากการกระทำความผิดดังกล่าว อันอาจเป็นการส่งผลกระทบต่อกลไกและมาตรการทางกฎหมายในการที่จะปราบปรามการทุจริต ทำให้ผู้กระทำความผิดมิได้เกิดความเกรงกลัวต่อบทลงโทษที่กฎหมายกำหนด อาจทำให้ผู้กระทำความผิดที่ไม่ถูกลงโทษกระทำผิดซ้ำอีก หรือไม่สามารถยับยั้งบุคคลอื่นมิให้กระทำความผิด เนื่องจากได้เห็นผลร้ายของการกระทำผิดและการได้รับโทษจนไม่อยากจะกระทำผิด

เพราะเกรงกลัวในโทษ ตามทฤษฎีการลงโทษเพื่อข่มขู่ยับยั้ง³ ได้ อันอาจเป็นปัญหาต่อการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ในการที่ไม่สามารถลงโทษทางวินัยพนักงานส่วนท้องถิ่นที่ออกจากราชการไปเกินกว่าระยะเวลาที่กำหนดไว้ได้ ส่งผลให้กลไกและมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต⁴ ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันและจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่ของรัฐ อันหมายรวมถึงพนักงานส่วนท้องถิ่น ไม่สัมฤทธิ์ผลตามวัตถุประสงค์ของกฎหมาย

ประเด็นปัญหาที่สี่ คือปัญหาเกี่ยวกับการขอให้พิจารณาบททวนมติต่อคณะกรรมการป.ป.ช. ตามมาตรา 99 ซึ่งบัญญัติให้สิทธิผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอน ในการขอการพิจารณาบททวนมติในการพิจารณาโทษทางวินัยตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการ ป.ป.ช. กรณีพบว่าผู้ถูกกล่าวหา ซึ่งเป็นพนักงานส่วนท้องถิ่น ซึ่งออกจากราชการไปแล้วก่อนที่คณะกรรมการป.ป.ช. จะมีมติชี้มูลความผิดดังกล่าว พนักงานส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นผู้ถูกกล่าวหาผู้นั้น ก็ควรได้รับสิทธิที่จะมีโอกาสได้แสดงพยานหลักฐานเพื่อขอให้คณะกรรมการป.ป.ช. ได้ทบทวนมติได้เช่นเดียวกับ ผู้บังคับบัญชา หรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอน ซึ่งผู้ถูกกล่าวหาอาจมีกรณีที่มีพยานหลักฐานใหม่อันแสดงให้เห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้มีการกระทำความผิดตามที่กล่าวหา หรือกระทำความผิดในฐานความผิดที่แตกต่างจากที่ถูกกล่าวหา หากผู้บังคับบัญชา หรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอน ไม่ใช้สิทธิในการยื่นขอทบทวนมติต่อคณะกรรมการป.ป.ช. จึงเป็นการตัดสิทธิผู้ถูกกล่าวหาให้ไม่สามารถใช้สิทธิดังกล่าวได้ โดยหากผู้ถูกกล่าวหาใช้สิทธิโต้แย้งต่อศาลปกครองอาจเป็นช่องทางที่ยากต่อผู้ถูกกล่าวหา และมีระยะเวลาในการดำเนินการนานกว่าการขอให้คณะกรรมการป.ป.ช. ทบทวนมติดังกล่าว

ประเด็นปัญหาที่ห้าปัญหาเกี่ยวกับคณะกรรมการป.ป.ช.ชี้มูลความผิด พนักงานส่วนท้องถิ่นที่ออกจากราชการไปแล้ว เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.2561 มาตรา 48 ที่บัญญัติให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้สวนและมีความเห็นหรือวินิจฉัยให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด ซึ่งต้องไม่เกินสองปี ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นอาจขยายระยะเวลาออกไปได้แต่รวมแล้วต้องไม่เกินสามปี หากกรณีคณะกรรมการป.ป.ช. มีมติเมื่อพ้นระยะเวลาตามมาตรา 48 ผู้บังคับบัญชา หรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนไม่สามารถดำเนินการส่งลงโทษผู้ถูกกล่าวหา ภายใน 30 วันนับแต่ได้รับเรื่องจากคณะกรรมการป.ป.ช. หรือภายใน 30 วันนับแต่วันที่ได้รับความมติที่ได้ขอให้คณะกรรมการป.ป.ช. พิจารณาบททวนตามมาตรา 99 วรรคสองได้ เนื่องจากตามระยะเวลาที่บัญญัติไว้ในมาตรา 98 วรรคสาม บัญญัติให้ผู้บังคับบัญชา หรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนจะต้อง

³ แนวความคิดอาชญาวิทยา”, [Online], Available URL: [http://old-book.ru.ac.th/e-book/1/LW440\(48113\)/LW440-2.pdf](http://old-book.ru.ac.th/e-book/1/LW440(48113)/LW440-2.pdf). (สืบค้นข้อมูล: 6 กันยายน 2565).

⁴ กลไกกลทางกฎหมายกับการทุจริตของข้าราชการ, [Online], Available URL: <https://spm.thaigov.go.th/FILEROOM/spm-thaigov/DRAWER022/GENERAL/DATA0000/00000119.PDF>. (สืบค้นข้อมูล: 5 ตุลาคม 2565).

ดำเนินการสอบสวนวินัย จะต้องดำเนินการสอบสวนทางวินัยตามกฎหมายว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของผู้ถูกกล่าวหา ก่อนจึงจะสามารถสั่งลงโทษทางวินัยกับผู้ถูกกล่าวหาได้ ซึ่งหากพนักงานส่วนท้องถิ่นพ้นจากราชการไปแล้ว ก่อนมีการแจ้งมติของคณะกรรมการป.ป.ช. ดังกล่าว เป็นเหตุให้ผู้บังคับบัญชา หรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอน ไม่สามารถสั่งลงโทษทางวินัยแก่พนักงานส่วนท้องถิ่นพ้นจากราชการไปแล้วได้

จากการศึกษาค้นคว้ากฎหมายเกี่ยวกับการลงโทษทางวินัยพนักงานส่วนท้องถิ่นกรณีคณะกรรมการป.ป.ช. ให้ความผิดพนักงานส่วนท้องถิ่นซึ่งออกจากราชการไปแล้ว ผู้ศึกษาพบว่า มีข้อเสนอแนะ คือ

1. ปัญหาเกี่ยวกับการลงโทษทางวินัย พนักงานส่วนท้องถิ่น ที่ออกจากราชการไปแล้ว เพื่อให้การดำเนินการตามกฎหมายในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตเกิดความชัดเจน ในการบังคับกฎหมายป้องกันและปราบปรามการทุจริต และผู้กระทำผิดได้รับการลงโทษในความผิดซึ่งตนได้กระทำ แม้จะออกจากราชการไปแล้วก็ตาม ทำให้กรณีดังกล่าวเกิดความชัดเจนในการบังคับใช้ และเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกฎหมายต่อไป จึงควรเพิ่มเติมบทบัญญัติมาตรา 98/1 ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561 โดยบัญญัติการลงโทษทางวินัยเจ้าหน้าที่ของรัฐ ในกรณีที่คณะกรรมการป.ป.ช. ให้ความผิด เจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งออกจากราชการไปแล้ว ไว้เป็นการเฉพาะ ดังนี้

“มาตรา 98/1 ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหา ซึ่งออกจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ก่อนที่ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนผู้ถูกกล่าวหา จะได้รับสำนวน การไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามมาตรา 91 ให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนผู้ถูกกล่าวหาซึ่งออกจากราชการไปแล้ว มีอำนาจพิจารณาโทษทางวินัยตามมาตรา 98 ได้ เสมือนผู้นั้นยังมิได้ออกจากราชการ ทั้งนี้ คำสั่งลงโทษทางวินัยให้มีผล ณ วันที่ผู้นั้นได้กระทำความผิด”

2. ปัญหาเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการออกคำสั่งลงโทษทางวินัยพนักงานส่วนท้องถิ่นที่ออกจากราชการไปแล้ว กรณีที่คณะกรรมการป.ป.ช. มีมติให้ความผิด ผู้ศึกษาจึงมีความเห็นว่า เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการออกหลักเกณฑ์การดำเนินการทางวินัย พนักงานส่วนท้องถิ่นในกรณีที่คณะกรรมการป.ป.ช. ให้ความผิด พนักงานส่วนท้องถิ่นที่ออกจากราชการไปแล้วสามารถบังคับใช้ได้ ในขณะที่กฎหมายป้องกันและปราบปรามการทุจริตยังไม่มี การบัญญัติถึงหลักเกณฑ์การดำเนินการดังกล่าวไว้ จึงมีเห็นว่า ควรมีประกาศแก้ไขข้อ 26/1 แห่งประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น เรื่อง กำหนดมาตรฐานกลางการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น ลงวันที่ 25 มิถุนายน พ.ศ. 2544 ที่ได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น เรื่อง กำหนดมาตรฐานกลางการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ 12) โดยมีข้อเสนอแนะให้แก้ไขใหม่ดังนี้

“ข้อ 26/1 ให้นำความในข้อ 26 บรรคหนึ่งมาใช้บังคับกับกรณีที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติหรือคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐมีมติ ให้ความผิดพนักงานส่วนท้องถิ่นผู้ใดซึ่งออกจากราชการแล้ว การดำเนินการทางวินัยและสั่งลงโทษแก่พนักงานส่วนท้องถิ่นผู้นั้น โดยอนุโลม ทั้งนี้ เว้นแต่หลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในกฎหมายประกอบ

รัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตหรือกฎหมายว่าด้วยมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต แล้วแต่กรณีจะบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น

การดำเนินการทางวินัยตามวรรคหนึ่ง หากปรากฏว่าผู้นั้นกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงก็ให้คงโทษ

3. ปัญหาเกี่ยวกับระยะเวลาในการออกคำสั่งลงโทษทางวินัย กรณีที่คณะกรรมการป.ป.ช. มีมติชี้มูลความผิด พนักงานส่วนท้องถิ่นที่ออกจากราชการไปแล้ว การกำหนดระยะเวลาในการลงโทษพนักงานส่วนท้องถิ่น ซึ่งออกจากการไปแล้วนั้น อาจส่งผลให้พนักงานส่วนท้องถิ่น อาศัยช่องว่างของกฎหมายในการที่จะลาออกจากราชการเพื่อให้ตนไม่ต้องรับโทษทางวินัยจากการกระทำความผิดดังกล่าว และยังคงได้รับประโยชน์ตอบแทนจากการออกจากราชการเสมือนมิได้เคยกระทำความผิดมาก่อน และทำให้ผู้กระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงไม่ต้องรับโทษทางวินัยด้วยเหตุที่ออกจากราชการไปเกินกว่าเวลาที่กฎหมายกำหนด ทำให้ผู้กระทำความผิดมิได้เกิดความเกรงกลัวต่อบทลงโทษที่กฎหมายกำหนด อาจทำให้ผู้กระทำความผิดที่ไม่ถูกลงโทษกระทำผิดซ้ำอีก หรือไม่สามารถยับยั้งบุคคลอื่นมิให้กระทำความผิด เนื่องจากได้เห็นผลร้ายของการกระทำผิด อันขัดต่อทฤษฎีการลงโทษเพื่อข่มขู่ยับยั้ง ดังนั้นผู้ศึกษามีความเห็นว่าการแก้ไข ข้อ 26 แห่งประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น เรื่อง กำหนดมาตรฐานกลางการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น ลงวันที่ 25 มิถุนายน พ.ศ. 2544 ที่ได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่นเรื่อง กำหนดมาตรฐานกลางการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ 12) ให้แก้ไขใหม่ดังนี้

“ข้อ 26 พนักงานส่วนท้องถิ่นผู้ใดซึ่งออกจากราชการอันมิใช่เพราะเหตุตาย มีกรณีถูกกล่าวหาเป็นหนังสือก่อนออกจากราชการว่า ขณะรับราชการได้กระทำหรือละเว้นกระทำการใดอันเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ถ้าเป็นการกล่าวหาต่อผู้บังคับบัญชาของผู้นั้นหรือต่อผู้มีหน้าที่สืบสวนสอบสวนหรือตรวจสอบตามกฎหมายหรือระเบียบของทางราชการ หรือเป็นการกล่าวหาของผู้บังคับบัญชาของผู้นั้น หรือมีกรณีถูกฟ้องคดีอาญาหรือต้องหาคดีอาญาก่อนออกจากราชการว่าในขณะที่รับราชการได้กระทำความผิดอาญาอันมิใช่เป็นความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทที่ไม่เกี่ยวกับราชการหรือความผิดหลุโทษผู้มีอำนาจดำเนินการทางวินัยมีอำนาจดำเนินการสืบสวนหรือพิจารณาดำเนินการทางวินัยและสั่งลงโทษต่อไปได้เสมือนว่าผู้นั้นยังมิได้ออกจากราชการ

กรณีตามวรรคหนึ่ง ถ้าเป็นการกล่าวหาหรือฟ้องคดีอาญาหรือต้องหาคดีอาญาหลังจากที่พนักงานส่วนท้องถิ่นผู้ใดออกจากราชการแล้ว ให้ผู้มีอำนาจดำเนินการทางวินัยมีอำนาจดำเนินการสืบสวนหรือพิจารณาดำเนินการทางวินัย และสั่งลงโทษต่อไปได้เสมือนว่าผู้นั้นยังมิได้ออกจากราชการ

ในกรณีที่ศาลปกครองมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้เพิกถอนคำสั่งลงโทษ หรือองค์กรพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งลงโทษทางวินัยหรือองค์กรตรวจสอบรายงานการดำเนินการทางวินัยมีคำวินิจฉัยถึงที่สุดหรือมีมติให้เพิกถอนคำสั่งลงโทษตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง เพราะเหตุกระบวนการดำเนินการทางวินัยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ให้ผู้มีอำนาจดำเนินการทางวินัยดำเนินการทางวินัยและสั่งลงโทษต่อไปได้เสมือนว่าผู้นั้นยังมิได้ออกจากราชการ

การดำเนินการทางวินัยตามวรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสาม ถ้าผลการสอบสวนพิจารณาปรากฏว่าผู้นั้นกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงก็ให้คงโทษ

ความในข้อนี้มิให้ใช้บังคับแก่พนักงานส่วนท้องถิ่นซึ่งถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนตามมาตรฐานทั่วไปที่คณะกรรมการกลางข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นกำหนด”

4. ปัญหาเกี่ยวกับการขอให้พิจารณาบททบทวนมติต่อคณะกรรมการป.ป.ช. ตามมาตรา 99 ซึ่งบัญญัติให้สิทธิผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอน ในการขอการพิจารณาบททบทวนมติ ในการพิจารณา ลงโทษทางวินัยตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการ ป.ป.ช. พนักงานส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นผู้ถูกกล่าวหาผู้นั้น ก็ควรได้รับสิทธิที่จะมีโอกาสได้แสดงพยานหลักฐานเพื่อขอให้คณะกรรมการป.ป.ช. ได้ทบทวนมติมาตรา 99 แห่งพระราชบัญญัติได้เช่นเดียวกับ ผู้บังคับบัญชา หรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอน ดังนั้นจึงควรแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 99 โดยเพิ่มบุคคลที่มีสิทธิขอทบทวนมติต่อคณะกรรมการป.ป.ช. ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐ รวมถึง พนักงานส่วนท้องถิ่นที่ออกจากราชการไปแล้ว สามารถยื่นขอทบทวนมติต่อคณะกรรมการป.ป.ช. ได้

โดยแก้ไขเป็น “ มาตรา 99 วรรคแรก บัญญัติว่า ในการพิจารณาลงโทษทางวินัยตามคำวินิจฉัยของ คณะกรรมการ ป.ป.ช. หากผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอน หรือผู้ถูกกล่าวหา มีพยานหลักฐาน ใหม่อันแสดงได้ว่าผู้ถูกกล่าวหาได้มีการกระทำความผิดตามที่กล่าวหาหรือกระทำความผิดในฐานความผิด ที่แตกต่างจากที่ถูกกล่าวหาให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอน หรือผู้ถูกกล่าวหา มีหนังสือ พร้อมเอกสารและพยานหลักฐานถึงคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อขอให้พิจารณาบททบทวนมตินั้นได้ภายใน สามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่องจากคณะกรรมการ ป.ป.ช.”

5. ปัญหาเกี่ยวกับคณะกรรมการป.ป.ช. ซึ่งมูลความผิด พนักงานส่วนท้องถิ่นที่ออกจากราชการไปแล้ว เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.2561 มาตรา 48 ที่บัญญัติให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้สอบสวนและมีความเห็นหรือวินิจฉัยให้แล้วเสร็จ ภายในกำหนดเวลารวมแล้วต้องไม่เกินสามปี เพื่อไม่ให้เป็นการดำเนินการที่ซ้ำซ้อน และเกิดความรวดเร็ว ในการพิจารณาลงโทษผู้ที่กระทำความผิด ซึ่งคณะกรรมการป.ป.ช. ได้ดำเนินการได้สอบสวนเพื่อให้ได้ความจริง โดยรวบรวมพยานหลักฐานครบถ้วน ดังนั้นแม้ว่าจะเกินระยะเวลา 3 ปีนับแต่วันที่เริ่มดำเนินการได้สอบสวน ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 48 ก็ตามผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนก็ควรที่จะพิจารณาสั่ง ลงโทษผู้ถูกกล่าวหาได้โดยใช้ถือว่าสำนวน การได้สอบสวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นสำนวนการสอบสวน ทางวินัยของคณะกรรมการสอบสวนวินัย ตามกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคล ของผู้ถูกกล่าวหาผู้นั้นได้ จึงเห็นสมควรที่จะให้มีการแก้ไข บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.2561 มาตรา 98 วรรคสามตอนท้าย

โดยให้แก้ไขใหม่เป็น “มาตรา 98วรรคสาม บัญญัติว่า การดำเนินการทางวินัยตามวรรคหนึ่ง ให้ ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนพิจารณา สั่งลงโทษผู้ถูกกล่าวหาภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ ได้รับเรื่องจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้ง ถอดถอนได้รับแจ้งมติที่ได้ขอให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาบททบทวนตามมาตรา 99 วรรคสอง ไม่ว่าผู้

ถูกกล่าวหาว่าจะพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ ของรัฐก่อนหรือหลังที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีมติวินิจฉัยมูลความผิด ทั้งนี้ ให้ใช้บังคับกับกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมีมติเมื่อพ้นกำหนดเวลาตามมาตรา 48 ด้วย”

เอกสารอ้างอิง

แนวความคิดอาชญาวิทยา”, [Online], Available URL: [http://old-book.ru.ac.th/e-book/1/LW440\(48113\)/LW440-2.pdf](http://old-book.ru.ac.th/e-book/1/LW440(48113)/LW440-2.pdf), 2565. (กันยายน, 6).

กลไกทางกฎหมายกับการทุจริตของข้าราชการ, [Online], Available URL:

[https://spm.thaigov.go.th/FILEROOM/spm-](https://spm.thaigov.go.th/FILEROOM/spm-thaigov/DRAWER022/GENERAL/DATA0000/00000119.PDF)

[thaigov/DRAWER022/GENERAL/DATA0000/00000119.PDF](https://spm.thaigov.go.th/FILEROOM/spm-thaigov/DRAWER022/GENERAL/DATA0000/00000119.PDF). 2565. (ตุลาคม, 5).